

29.4.2024

Hattulan kunta

NIINIMÄEN OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Hämeen liiton ja FCG:n tekemässä selvityksessä tuulivoima-alueen soveltuvuuden tarkastelussa on esitetty että Kanta-Hämeen 31 mahdollisesta tuulivoimahankkeesta Niinimäen hanke on toiseksi vähiten soveltuva teknis-taloudellisesti, kun käytetään 8-portaista asteikkoa, jossa on otettu huomioon tuulisuus, sähköverkon ja sähköaseman saatavuus, tieverkon tiheys ja maaperä.

Osayleiskaavan tekemisestä voimassa olevassa maakuntakaavassa sanotaan seuraavaa: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen ja linnustoon sekä Jokioisten varalaskupaikan aiheuttamat rajoitukset. Tuulivoima-alueiden suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä varmistettava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen ja otettava huomioon maakunnallisesti arvokkaan maiseman ja kulttuuriympäristön vaaliminen. Näitä tarkastellaan seuraavassa:

1 Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys

Taloudellisuudessa on arvioitu, että kunta saisi kiinteistöveroja vuodessa yli 300 000 euroa. Tässä on se riski, että Myrsky Energia Oy tai muut toimijat menevät konkurssiin eikä vakuudet riitä eikä maanomistajilla ole varaa kerätä romuja pois, jolloin Hattula joutuu lopulla vastaamaan puhdistuksesta.

Lisäksi on riski, että kiinteistöveroa ruvettaisiin jakamaan, kuten valtionosuuksia. Kiinteistöverouudistus on nyt kesken.

Vaikka maa-alueen vuokraajat saavat tuloa, se on pääomatuloa, joka ei tule kunnalle ainakaan toistaiseksi.

Onko Hattulassa sellaista työvoimaa, joka ryhtyisi rakentamaan voimaloita, teitä ja siirtolinjoja? Vaikuttaisiko Hattulan työllisyyteen?

Yhteisöverokin menisi muihin kuntiin. Myrsky Energia Oy on kirjoilla Helsingissä.

Onko lisätuulivoima nyt tarpeellista ja kannattavaa, kun Suomessa on lukuisia kaavoitettuja ja luvitettuja tuulipuistoja, joiden rakentamista ei ole aloitettu, sillä sähkön hinta on ollut alhainen varsinkin tuulella ja rahoituksen korot korkealla. Tuulivoimasta ei ole myöskään sääätöenergiaksi silloin, kun ei tuule. Tällä hetkellä Suomi on melko omavarainen sähkön suhteen.

Ekologinen kestävyys on monitahoinen. Toisaalta sähköenergiaa pidetään päästöttömänä, mutta voimaloiden, siirtoyhteyksien ja autoteiden tieltä kaadetaan metsää, jolloin hiilinielu pienenee. Myös luonnon monimuotoisuus voimala-alueella ja sen ympäristössä heikkenee. Toiminta-aikana voimalat tarvitsevat öljyä suuret määrät, huoltoliikenne kulkee joko bensiinillä tai dieselillä. Voimalan purkaminen käyttöänsä päättyessä tai osien hävittäminen, jos esim. lapoja rikkoutuu ennenaikaisesti, aiheuttaa kierrätysongelmia. Toistaiseksi ei ole kierrätysmenetelmiä lapojen raaka-aineille, jolloin niitä ilmeisesti poltetaan tai haudataan maahan, mikä taas aiheuttaa päästöjä.

Nyt voimala-alue sijoittuu usean voimalan osalta ojitetulle suolle (Heinisuo), josta vedet virtaavat Takajärveen pitkin Heinisuonojaa, joka on Takajärven kuormittavin laskuoja. Myös rakentaminen suoalueelle tuottaa päästöjä. Toisaalta yksi valtakunnallisista tavoitteista on soiden ennallistaminen.

2 Yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö

Tällä hetkellä alueella ei ole tiestöä eikä siirtolinjoja, joten ne kaikki joudutaan rakentamaan. Onko lähellä myös sellaisia suuria sähkön käyttäjiä, jotka käyttäisivät nyt tuotetun sähkön. Jokin aika sitten Fingrid ilmoitti, että heidän kantaverkkonsa kapasiteetti on melko täynnä. Vaikka valtio nyt on ehdottanut rahoitusta Fingridin verkkojen kapasiteetin lisäämiseen, niin ei ole tiedossa milloin tämä toteutuu.

3 Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus

Asumisen yksi tärkeä tarve on luonnon rauha sekä paikallisille asukkaille että loma-asutukselle. Myllyjen pyöriminen ja niiden huoltoliikenne aiheuttavat melua ja lentoliikenteen turvallisuuden vaatimat varoitusvalot aiheuttavat valosaastetta sekä maisemahaittoja molempien järvien rantavyöhykkeille asti. Asumisviihtyisyys heikkenee. Myös terveellisyys tulee ottaa huomioon infraäänien osalta.

Varsinkin loma-asukkaat ovat valinneet loma-asuntonsa paikan maisemallisten arvojen ja rauhallisuuden vuoksi. Maisema-arvot heikkenevät tuntuvasti ainakin 5 - 10 km:n säteellä.

Asumiseen liittyy myös toimivat viestiyhteydet. Tälläkin hetkellä sekä matkapuhelinsignaalit että televisio- ja radioyhteydet ovat heikkoja ja paikoin pätkivät. Tuulivoimaloiden vaikutus näihin tekijöihin vaatii selvitystä. Heikot yhteydet eivät edistä elinkeinojen harjoittamista eikä loma-asuntojen käyttöä etätyöskentelyyn

4 Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla

Liikkuminen voimala-alueella varsinkin talvella on vaarallista myllyjen lavoilta irtoavan jään ja lumen vuoksi sekä lavoista irtoavan mikromuovin vuoksi. Metsissä ei juuri voi enää esim. hiihtää talvella. Autoteiden rakentaminen suoalueelle on epäekologista vaadittavien suurten maantäyttöjen vuoksi. Luonnonvarojen kuten marjojen ja sienien kerääminen loppuu, kun

maaperän myllerrys muuttaa ekosysteemin ja voi viedä sadon. Liikkuminen käy myös hankalaksi ja ehkä vaaralliseksi. Myöskin metsästys todennäköisesti loppuu, sillä riistaeläimet karttavat aluetta.

Jo aiemmin mainittiin vioittuneiden ja korvattavien lapojen sekä käytön päätyttyä jätteiden hävittämisen olevan ongelmallista, sillä lasikuidun ja muovin kierrättäminen jättimaisista lavoista aiheuttaa ongelmia, joita ei ole vielä ratkaistu.

5 Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön

Tuulivoima-alueen takia turvallisuus ja terveellisyys heikkenee. Tässä vakinaiset asukkaat ja loma-asukkaat ovat eri asemassa, sillä loma-asukkaat voivat olla osan ajasta muualla.

6 kaupungin elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Alue ei ole kaupunkia, mutta maaseudun elinkeinoja ovat mm. maatalous, metsätalous ja matkailu ja pienimuotoinen palvelutoiminta. Varsinkin matkailuelinkeino kärsii. Matkailuelinkeinoa on lähinnä lomamökkien vuokraus sekä muutama suurempi kokous- ja juhlatila, jossa voidaan järjestää erilaisia tilaisuuksia. Matkailuun liittyy myös mahdollisuus sienten ja marjojen keräilyyn.

7 Ympäristöhaittojen vähentäminen

Tuulivoima-alue ei vähennä ympäristöhaittoja, vaan aiheuttaa niitä runsaasti. Ns. päästöttömän energian tuottamisesta kuitenkin aiheutuu paljon päästöjä rakentamisen, toiminnan (korjaukset ja huollot) ja purkamisen aikana. Jo voimaloiden rakentaminen kuormittaa hiilijalanjälkeä.

8 Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen

Tuulivoima-alue haittaa näiden arvojen vaalimista ja vaarantaa mm. perinteisen kyläyhteisön Vuohiniemessä Renkajärven rannalla. Tuulivoima-alue vaikuttaa myös Rimmin kylään asti näkyviin maisemiin ja arvokkaisiin harjualueisiin. Suunnittelualueella ja viereisellä luonnonsuojelualueella pesii paljon uhanalaisia ja suojeltuja lajeja, lisäksi lintuja lentää järvien ja lampien väliä, esim. Takajärven Kotsaaresta havaitut kaakkurit pesivät ilmeisesti mm. Hanhisuon lammilla, mutta lentelevät suunnitellun alueen yli.

9 Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Tuulivoimaloiden alue ei lisää virkistysalueita, vaan pirstoo yhtenäisiä metsäalueita ja vähentää oleellisesti mahdollisuuksia käyttää näitä alueita virkistykseen tulevaisuudessa. Kyseessä on Etelä-Suomen oloissa harvinaisen yhtenäinen rakentamaton hiljainen metsäalue. On todettu, että monet lintulajit mm. metsäkanalinnut tarvitsevat suuria yhtenäisiä elinalueita lisääntyäkseen.

10. Vaihtoehtoiset maankäyttöratkaisut

Osayleiskaavan valmistelussa tulee arvioida myös vaihtoehtoisia tapoja kehittää aluetta, yhtenä vaihtoehtona alue ilman tuulivoimaloita. Erityisesti tulee arvioida, miten aluetta voi kehittää muille toiminnoille kuten yhtenäisenä hiljaisena alueena ulkoilun, retkeilyn ja suunnistuksen tarpeisiin, marjastukseen, sienestykseen ja metsästyksen sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen ja metsätalouden jatkamiseen.

11. Osalliset

Osallisten joukkoon on syytä lisätä alueen vaikutuspiirissä toimivat tiehoitokunnat. Esimerkiksi Koski-Pyhälahti tiehoitokunnan vastuulla on Takajärventien osuus Sattulantieltä Puolimatkantien risteykseen. Tuulivoima-alueen rakentaminen ja ylläpito tulisi vaikuttamaan oleellisesti tien kuormitukseen ja käyttöön.

Alajärven ja Takajärven suojeluyhdistys

Sami Haapanala
puheenjohtaja